

Aszódon a kalandfilmek mennek

KALMÁR CSABA 2008.05.29. 15:38

Sorozatunkban mikroközösségek tévézési szokásait kutatjuk. Bizonyára érdekes, miképp dönt a televízió előtt egy csoport ember, akik nem szabad akaratukból vannak együtt, nem maguk választották a másik társaságát, hanem a kényszer szülte a helyzetet. Első utunk egy női börtönbe vezetett, utána kamerával ellátogatunk egy egészen más, sokkal zordabb, komorabb férfifegyházba, most egy javítóintézet van soron.

Videósorozatunkban olyan csoportok tévézési szokásait igyekezünk feltérképezni, melyek nem önmaguktól formálódtak egységgé, hanem mesterségesen lettek kialakítva. Ezekben az esetekben a körülmények kényszerítették embereket arra, hogy elviseljék egymás közelségét.

Harmadik állomásunk Aszód. A neves-hírhedt intézet hosszú múlttal rendelkezik: dr. Pauler Tivadar igazságügyi miniszter 1882-ben 62 000 koronáért vásárolta meg Aszód város mellett a már romba dőlt cukorgyár 35 hektáros területű telkét. Az építkezés elvégzésére a váci Királyi Országos Fegyintézetből 50 jó magaviseletű fegyencet és három felügyelőt rendeltek ki. 1884 júliusában elkészült a főépület, augusztus 14-én már beköltözhetett az első növendékcsoport. A javítóintézetet újabbak követték, 1886-ban Kolozsváron, 1890-ben Rákospalotán (lányok befogadására), 1895-ben Székesfehérváron és 1905-ben Kassán további intézményeket hoztak létre.

Az 1920-as évek a zsúfoltság ellenére is nyugodt időszaknak számított, majd egyre többen érkeztek, így 1942-ben már 900 gyerek élt és dolgozott itt. A háború alatt alig maradtak nevelők, majd a németek foglalták el az épületeket két hónapra (a gyerekeket elkergették), a bombázások után pedig nem maradt ép ház a környéken. Az intézmény 1946 áprilisában folytathatta működését, de nagyobb fejlesztésre 1974-ig kellett várni, ekkor adtak át egy akkor modernnek számító épületet, mely közel ötszáz gyerek elszállásolására volt alkalmas. A legválságosabb időszak 1981-ben volt, amikor az egyik gyerek meggyilkolta nevelőjét.

Nem cél a megtorlás

Puskás Péter, az aszódi javítóintézet általános igazgatóhelyettese elmondta, hogy jelenleg 170 fiúra felügyelnek, s mivel zárt intézetről van szó, a személyi szabadságjogok erősen korlátozottak. A 14 és 19 éves kor közti fiúk bírósági ítélet után kerülnek Aszódra - ha innen távoznak, azt még büntetlen előítélettel teszik, így az intézet egyfajta utolsó szűrő, utolsó lehetőség.

A fiúk nem jöhetnek-mehetnek a városban, csak csoportosan és csak felügyelettel mozoghatnak a környéken, de mivel ezt kedvezményként kapják, értékelik is. A szökés igen ritka. "Nem célunk a megtorlás. Az intézet feladata, hogy megmutassa, másképp is lehet élni, érvényesülni, hogy törvénytisztelő módon is lehet. A türelmet szokniuk kell, és megtaníttuk őket arra, hogy meg kell küzdeni mindenért. Ez nagyon nehéz korosztály, sokszor nem hallja meg az idősebb generáció óvó szavait" - magyarázza az igazgatóhelyettes.

A kicsi is beleszólhat

Természetesen nem a szórakoztatás az intézet célja, de mi a televíziózási szokásokra utazunk a sorozatunkban, így kiderült, hogy elsősorban kaland- és akciófilmeket néznek az intézetben. A döntéshozatali mechanizmus meglepő módon demokratikus: azt gondolná az ember, hogy mindig a domináns srác erőszakolja a gyengébbekre akaratát, de kiderül, hogy a nap 24 órájában felügyelet alatt vannak, így a felnőtt nem engedi, hogy egy győzzön a többi felett.

"Két-háromszemélyes szobákban vannak a fiúk, és tízfős csoportokat alkotnak. Egy ilyen csapatnak jut egy tévékészülék, mely a nappalijukban található. Ezen este fél tízig, néha tízig tévézhetnek, de aztán alvás van, hiszen másnap munka vagy iskola várja őket. Kivételes esetben tévézhetnek tovább, inkább csak akkor, ha másnap nem kell korán kelni" - meséli Puskás.

A szabadidőben persze nem csak tévéznek a fiúk, fiatalok lévén sokat sportolnak. Népszerű a foci, a floorball, a röplabda, a pingpong vagy a tollas, de van egy kiváló atlétájuk is. Az ország nevelőotthonai közt évente versenyek vannak (amelyeket a FICE szervez), ezekre a legjobb sortolókat nevezik. Tévé és sport mellett jut idő a zenére is: van köztük pár tehetséges fiatal, a nevelők közül pedig többen játszanak hangszeren.

Forrás: <http://www.origo.hu/teve/20080529-teves-szokasok-aszod-intezet.html>